Према неким незваничним најавама, Свети архијерејски сабор ће на наредном заседању, које би требало да буде одржано средином новембра, имати пуно посла: разматрање „случаја" умировљеног владике рашко-призренског Артемија, подела епархија, избор нових епископа... У интервјуу за наш лист, епископ захумско-херцеговачки Григорије каже да се о новим границама епархија говори већ дуже време и да су главни разлози за то сабирање народа и квалитетнији рад епископа. Умножавањем епархија стекао би се бољи увид у рад свештенства и живот верника, једном речју – у целокупни црквени живот.

– Разлога за поделу свакако да има још. Један од кључних је миграција становништва. Много православних Срба је у ратном вихору напустило матицу и настанило се у Европи и Америци, а знатан број је из ратом захваћених подручја прешао у Србију. У Републици Српској има пет епархија на милион становника. Немачка, Аустрија, Швајцарска имају исти број православних Срба и једног епископа, а служити и сабирати вернике изван матице је много комплексније, теже и захтевније – каже владика Григорије.

После последњег, пролећног заседања говорило се и о подели Епархије рашко-призренске на две епархије. Где би могла бити граница и да ли би она пратила административну линију са Косметом?

О томе се говорило и пре заседања последњег Сабора. У цркви се одлуке не доносе на пречац и без претходног озбиљног и темељног промишљања. Да ли ће до те поделе доћи на следећем заседању Сабора – то не знам. Ако дође до поделе, сигуран сам да неће пратити административну границу Косова. Сличан пример је и Захумско-херцеговачка епархија која не прати административну границу Републике Српске.

Да ли би и Архиепископија београдско-карловачка могла бити подељена на неколико епархија?

То је питање договора и одлуке Сабора. Преурањено је и исхитрено доносити било какве закључке. Међутим, ако желите моје лично мишљење – да, мислим да је то неопходно. Још је блаженопочивши патријарх Павле изнео предлог за поделу Архиепископије београдско-карловачке. Београд је главни град Србије, али има велику важност и за Српску православну цркву. Огроман је број младих у Београду, коме их препуштамо и зашто? Резултат тог препуштања смо видели ових дана на улицама Београда, али и шире. Време је да се сви запитамо колико смо криви за то. Срби, као и сваки народ, поседују потенцијал за добро и за зло. У историји је углавном било више овог првог. Данас као да нам ствари потпуно измичу контроли.

Незванично сте поминани као један од архијереја који би могао стати на чело неке од нових епархија, „београдске" или „рашке".

Мислим да епископ треба столује тамо где је духовно рођен и где осећа и сматра да може највише дати. Овакве одлуке, као што сам већ напоменуо, доносе сви архијереји на челу с патријархом Иринејом. Духовни миље и динарски менталитет херцеговачког народа, са којим сам у протеклих осамнаест година у потпуности срастао, разликује се од менталитета и начина живота у другим крајевима. Поставља се питање да ли бих се на одговарајући начин успео „узглобити" у новој средини и околностима, онако како би то било најбоље за тамошње свештенство и вернике. Уосталом, као што сам већ наглашавао – о томе ће одлучивати Сабор.

Синод је саопштио да ће о писму владике Артемија у којем он поручује црквеној влади да се „никаквој, убудуће, вашој неканонској одлуци нећемо повиновати" и другим оптужбама које је изнео у том саопштењу одлучивати Сабор. Какав исход се може очекивати?

Када је у питању владика Артемије, ретко се у историји цркве може наћи сличан пример који показује колико је црква била благонаклона према некоме ко у толикој мери испољава самовољу. Садржај тог писма је невероватан и тешко је поверовати да га је писао епископ Српске православне цркве. Дубоко сам уверен да умировљени епископ рашко-призренски више не зна шта ради и да није свестан последица својих потеза и изјава, као ни одговорности коју има пред Богом и црквом. А поготово то не знају они који га обожавају као безгрешнога Бога. Сматрам да су његови следбеници у овом тренутку идолопоклоничке вере. То је очито из њихових деловања и изјава које су пуне мржње према другоме, па чак и према патријарху који пројављује хришћанску веру пуну

љубави.

Да ли је због свега тога могућ раскол у цркви?

То није немогуће. Пре две године сам у писму упућеном свим архијерејима Српске православне цркве упозоравао на то. Дај, Боже, да до тога не дође, јер је то уистину велики грех. Ако о томе буде решавао Артемије, надам се да ће на време прорадити његова црквена свест и савест. Ипак, владика Артемије је цели живот провео у цркви која је његов дом. Ако се буду питали његови идолопоклоници, раскол је известан.

Какви су односи са другим црквама и верским заједницама, са муфтијом Зукорлићем, на пример, после његових оптужби на рачун СПЦ, или са Римокатоличком црквом?

Ти односи су добри, што се могло приметити и на устоличењу патријарха Иринеја у Пећи. Муфтију Зукорлића посматрамо као изузетак, усамљен случај, а чини ми се да тако гледају на њега и у Исламској заједници. Помало изненађује његова самоувереност, али и то је плод његове вере. Он верује у то што ради, а да ли је то у реду – показаће време. И односи са Римокатоличком црквом су коректни, и више од тога – пуни разумевања и обостране бриге. Криза је свуда видљива – и на подручју Источне и на подручју Римокатоличке цркве. Јасно је да људима треба вера у правога Бога. Идоли, као што су успех и моћ који поништавају другога већ су довели до дезинтеграције многих личности. Крајње је време, и ово важи за све, од првих до последњих – преиспитајмо своју веру, а тиме и шта је смисао нашег живота.

Синод се огласио и поводом „Параде поноса” саопштењем да се противи таквој манифестацији, али и да позива на ненасиље. С друге стране, члан Синода, митрополит црногорско-приморски Амфилохије, поново је подсетио на симболику Содоме и Гоморе, градова који су заједно са својим становницима изгорели у сумпору и огњу, говорио о „јаловом еросу” који „води у смрт и ништавило”. Како оцењујете ове различите изјаве?

Свима, онима који су у цркви и онима који то нису, тога дана је требало да буде тешко. Полицајци на које су бацане каменице су наша браћа. Они који су протестовали против параде су наша деца и наша браћа. А у тој паради су, веровали или не, такође наша

браћа и сестре. Без обзира на грех, јер ми, као што је речено, можемо и морамо одбацивати грех али не и грешника, јер је наш задатак гледати човека онаквим какав он треба да буде и какав он може бити. Као човек се слажем са оним што је рекао градоначелник Београда. Све је то поново позив на озбиљан и предан рад на пољу интегрисања личности, јер, ако тога не буде, узалудне ће бити све друге интеграције. А личност се реинтегрише у заједници праве вере. Што се тиче митрополитових речи – не знам тачно шта је митрополит говорио, али ерос, ма какав био, није довољан сам по себи. Јер то је снага која тежи потчињавању другога. Хришћанско агапе је заменило такав ерос и значи снагу која себе даје другоме и коју изнедрава љубав. Да би љубав могла да обухвати обоје, и ерос и агапе – неопходна је вера као тачка интеграције.

(Политика)